

beløb (udgående afgift) og herfra trækker summen af de afgiftsbeløb, som er opkrævet af virksomhedens leverandører (indgående afgift).

Det er en sådan opgørelsesmåde, der ligger til grund for lovforslagets bestemmelser om opgørelse af virksomhedernes afgiftstilsvær.

I den ovenfor nævnte „Redegørelse vedrørende Merværdiafgift“ er det anført, at en afgift efter merværdisystemet rummer store muligheder for at gøre den generelle forbrugsbeskatning neutral. Ved neutralitet forstås kort udtrykt, at beskatningen ikke i sig selv påvirker erhvervsvirksomhedernes og forbrugernes dispositioner. Det er samtidig fremhævet i redegørelsen, at det afhænger af den nærmere udformning af reglerne for afgiften, i hvilket omfang den fulde neutralitet opnås. For at opnå fuld neutralitet må afgiften i princippet omfatte alle varer og tjenester, ligesom alle produktions- og handelsled må inddrages under afgiften. Endvidere må der være fuld fradragsret for indgående afgift på virksomhedernes indkøb, herunder også af maskiner, bygninger og andre driftsmidler.

Ved lovforslagets udarbejdelse har man lagt vægt på at udforme bestemmelserne således, at afgiften så vidt muligt bliver neutral. Den fuldstændige neutralitet i alle relationer er dog ikke mulig at opnå i praksis, bl. a. fordi reglerne må udformes på en sådan måde, at administrative hensyn for såvel erhvervslivet som for det offentlige tilgodeses.

Den afgørende forskel mellem den gældende almindelige omsætningsafgift og merværdiafgiften er, at den gældende afgift kun opkræves i et enkelt omsætningsled, normalt ved afsætningen fra producent eller grossist til detailhandler, medens merværdiafgiften opkræves af alle omsætningsled, som hver for sig indbetaler deres part af det afgiftsbeløb, som hviler på de færdige varer.

Desuden adskiller den foreslåede merværdiafgift sig fra den gældende engrosledsafgift ved at omfatte en langt større del af forbruget. Engrosledsafgiften omfatter således kun varer, og store vareområder er endda undtaget fra afgiften, bl. a. alle levnedsmidler. Efter forslaget omfatter merværdiafgiften alle varer og tillige en lang række tjenesteydelser.

Disse udvidelser i forhold til den gældende omsætningsafgift vil betyde, at erhverv, der ikke hidtil har været direkte berørt af den almindelige omsætningsafgift, nu bliver inddraget under denne og må opkræve afgift af salget og indbetale beløbene til statskassen. Dette gælder bl. a. detailhandel, landbrug, gartneri og fiskeri samt de erhverv, der præsterer tjenesteydelser af de arter, der foreslås inddraget under afgiften.

Den foreslåede merværdiafgift kan på grundlag af den forventede omsætning af varer og ydelser i året 1967 anslås at ville indbringe et årligt provenu på ca. 4.900 mill. kr. Dette beløb må imidlertid formindskes med den i lovforslagets § 28 omhandlede godtgørelse til boligbyggeri o. lign., der anslås at andrage ca. 350 mill. kr. årlig. Det årlige netto-provenu kan herefter anslås til ca. 4.550 mill. kr.

Da den gældende almindelige omsætningsafgift i engrosledet foreslås ophævet samtidig med merværdiafgiftens indførelse, må det nævnte netto-provenu formindskes med det beløb, den gældende afgift indbringer. På 1967-basis anslås engrosledsafgiften at ville indbringe ca. 2.300 mill. kr., således at merprovenuet kan anslås til ca. 2.250 mill. kr. årlig.

Den i § 41 foreslåede godtgørelse for betalt afgift på lagre hos detailhandlere m. fl. anslås at ville andrage ca. 600 mill. kr. Dette beløb foreslås modregnet i virksomhedernes fire første kvartalsafregninger, således at merprovenuet i disse fire kvartaler vil blive reduceret med ca. 150 mill. kr. pr. kvartal.

I det første kvartal efter merværdiafgiftens ikrafttræden vil der kun indgå afgift af de fra udlandet indførte varer, men der vil til gengæld blive indbetalt engrosledsafgift vedrørende omsætningen i det sidste kvartal før omlægningen. Merprovenuet i det første kvartal kan herefter anslås til ca. 430 mill. kr.

Merprovenuet vil først nå sin fulde størrelse, ca. 565 mill. kr. pr. kvartal, i det 6. kvartal efter merværdiafgiftens ikrafttræden.

I 2. til 5. kvartal vil merprovenuet blive reduceret med ca. 150 mill. kr. pr. kvartal hidrørende fra den nævnte godtgørelse til detailhandlere m. fl., således at merprovenuet herefter andrager ca. 415 mill. kr. pr. kvartal. Disse beløb vil imidlertid blive reduceret yderligere som følge af de særlige overgangsregler vedrørende virksomheder, der vælger at opgøre omsætningen på grundlag af betalingsmetoden, jfr. § 40. Størrelsen af denne reduktion kan ikke beregnes, bl. a. fordi man ikke kan vide, i hvilket omfang virksomhederne vil vælge betalingsmetoden. Rent skønmæssigt anslås formindskelsen i denne periode at kunne andrage 2-300 mill. kr., hvoraf hovedparten vil vedrøre provenuet i det 2. kvartal efter merværdiafgiftens indførelse.

Som det fremgår af lovforslaget, er det forudsat, at toldvæsenet, d. v. s. Direktoratet for Toldvæsenet og den under direktoratet hørende lokalforvaltning, i samme omfang som tilfældet er med hensyn til den gældende almindelige omsætningsafgift, skal vare-